

Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona

Dibuix de l'arrimador del catàleg de l'empresa *Hijo de Jaime Pujol y Bausis* segons idea de l'artista Adrià Gual (AMEL, Fons Pujol i Bausis).

Coincidències Insòlites és una activitat de la xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona.

Els museus participants posen en diàleg dues peces o un esdeveniment que implica una relació simbòlica, estètica o conceptual entre ells.

Aquesta proposta permet reflexionar sobre els objectes, els esdeveniments, els museus i els municipis.

cantinturé
col·lecció de rajola de mostra Salvador Miquel

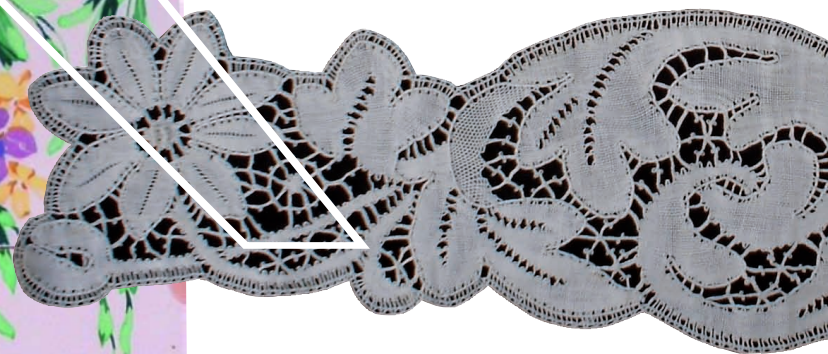
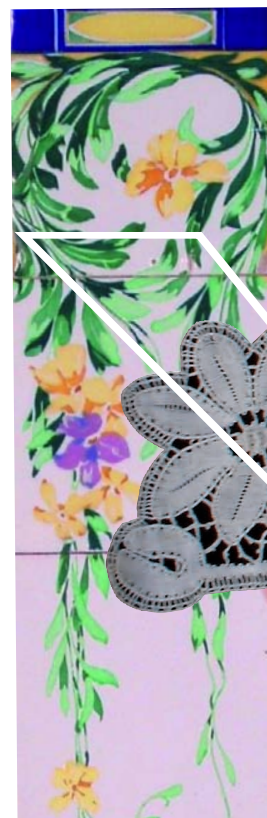

Diputació de Barcelona
Àrea de Cultura
Oficina de Patrimoni Cultural
Carrer Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona

www.diba.cat/opc/

Coincidències Insòlites

Esplugues de Llobregat
i Arenys de Mar

Les puntes al coixí i la ceràmica, dues arts aplicades a l'època del modernisme

El modernisme va suposar el ressorgiment de les anomenades arts decoratives o aplicades. Les puntes al coixí, com la ceràmica i la resta d'arts i oficis, van experimentar al llarg d'aquest prolífic moviment artístic una renovació absoluta del seu repertori formal. Si bé continuà desenvolupant-se la temàtica vegetal i geomètrica –emprades repetidament des del segle XVII–, el cas és que les formes emprades s'adaptaren a la nova moda modernista en totes les seves variants: la simbolista, la neogotista, la franco-belga –caracteritzada per l'ús del *coup de fouet*– o la influïda per la *Sezession* vienesa.

La fàbrica Pujol i Bausis –*La Rajoleta*– d'Esplugues de Llobregat destacarà per la producció d'unes ceràmiques que aportaran gran qualitat i “modernitat” als seus dissenys fent possible el binomi “art-indústria”. Arquitectes com Gaudí, Domènech i Montaner, Puig i Cadafalch vestiran les seves obres d'aquestes ceràmiques i, en altres casos, participaran junt a d'altres artistes en la confecció dels seus dissenys. El mateix catàleg comercial d'arrimadors és un excel·lent ventall d'aquesta complicitat professional exposada; hi identifiquem l'arrimador núm. 17, on consta l'autoria d'Adrià Gual. L'Arxiu Municipal d'Esplugues conserva, a més, l'estergit i el dibuix original de les rajoles produïdes d'aquest model.

En l'àmbit de les puntes, un paper rellevant dins aquest moviment de renovació formal, el tingueren els Castells, una família de randers originària d'Arenys de Mar dedicada a aquest negoci des del 1862. Marià Castells i Simon, fill dels fundadors de l'empresa, va esdevenir, des de la darrera dècada del segle XIX i fins al 1931, el projectista dels dissenys que posteriorment realitzaren puntaires d'arreu de la província de Barcelona.

L'aplic de punta seleccionat en aquestes *Coincidències* respon a un projecte de Marià Castells de l'agost de 1906. Afortunadament, el Museu de la Punta d'Arenys de Mar n'ha conservat el disseny original –degudament signat i datat pel projectista– com la punta final, un guipur de fil de cotó amb torçal.

Aquesta peça tèxtil coincideix en estil i concepte amb l'arrimador d'Adrià Gual, dissenyat l'any 1915 per a la casa Pujol i Bausis. Si bé formalment no comparteixen una idèntica iconografia, les dues peces –la punta i el plafó ceràmic de l'arrimador– mostren l'interès del modernisme pels repertoris florals i vegetals. Ambdós projectistes, Castells i Pujol i Bausis, emprenen tiges, fulles i flors per elaborar una composició del tot dinàmica, plena de moviment, en la qual la línia corba i ondulada n'esdevé la principal protagonista. Cal dir que el museu arenyenc conserva fotografies i projectes de puntes més similars a aquest arrimador Pujol i Bausis, si bé no se n'ha conservat la punta final.

Museu Can Tinturé. Col·lecció de rajola de mostra Salvador Miquel

Carrer de l'Església, 36
08950 Esplugues de Llobregat

Nom PLAFÓ DE DOTZE RAJOLES CORRESPONENTS AL MODEL D'ARRIMADOR NÚM. 17 DEL CATÀLEG DE «HIJO DE JAIME PUJOL I BAUSIS»

Producció FÀBRICA DE CERÀMICA PUJOL I BAUSIS D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Tècnica CERÀMICA VIDRADA

Cronologia 1915/1920

Dimensions 122 X 42 CM (PLAFÓ), 20 X 20 (RAJOLA)

Identificació i inventari MUSEUS D'ESPLUGUES. COL·LECCIONS. A. SERVENT. REG. 2007

Museu Marès de la Punta

Carrer de l'Església, 43
08350 Arenys de Mar

1

Nom APLIC PER A TOVALLOLA

Producció CASA CASTELLS D'ARENYS DE MAR

Tècnica GUIPUR AMB FIL DE COTÓ I TORÇAL

Dimensions 14'5 X 60 CM

Identificació i Inventari MUSEU D'ARENYS DE MAR, NÚM. REG. 9469. NUM.126 CATALOGACIÓ CASTELLS.

2

Nom PROJECTE DE PUNTA PER A COIXINERA O TOVALLOLA

Producció MARIÀ CASTELLS I SIMÓN

Tècnica TINTA NEGRA DE DUES TONALITATS SOBRE PAPER

Data 31 DE JULIOL DE 1906

Dimensions 25'5 X 75 CM

Identificació i Inventari MUSEU D'ARENYS DE MAR, NÚM. REG. 3858. NUM.126 CATALOGACIÓ CASTELLS.